

جوان در فراز و نشیب تعاریف

گاه می شود که خود را جوان می پنداریم - حال هر سنی که داشته باشیم- و پر گلابه از هنجارها می شویم و گاهی آنچنان از حوزه سنین جوانی خود را فراتر می بینیم که تصور می کنیم همه در ابتدای زندگی اند و باید برای آنها خطوط زندگی را مشخص کرد.

گاه می شود که خود را 'جوان' می پنداریم - حال هر سنی که داشته باشیم- و پر گلابه از هنجارها می شویم و گاهی آنچنان از حوزه سنین جوانی خود را فراتر می بینیم که تصور می کنیم همه در ابتدای زندگی اند و باید برای آنها خطوط زندگی را مشخص کرد.

کدام پندار درست است؟ به نظر می رسد اینکه در چه منظری از عمر نشسته باشیم، به تبع آن دیدگاه مان نیز در این باره تغییر می یابد. اما این تمامی پاسخ نیست، بلکه گذر تاریخ و زیستگاه ما در جغرافیای جهان نیز در منظر دیدگانی ذهن ما در اینکه جوانیم یا نه، متفاوت است.

از این زاویه دهنده ها به ذهنمان که بگذریم، تفکر ما نسبت به خود نیز در این میانه موثر است. 'مثبت اندیشی'، 'شادی'، 'امید'، 'زدودن افسردگی'، 'برنامه ریزی یا همان داشتن هدف و تکاپو برای رسیدن به آن' همگی متغیرهایی برای آن است که در میانسالی هم 'جوان' باشیم.

جوان در لغت به معنای 'برنا، تازه، نو و چیزی است که از عمر آن چندان نگذشته باشد.

جوان، کانون شور و هیجان، مرکز نشاط و سلامت، قلب تپنده و سرمایه آینده یک ملت است؛ از این رو در برنامه ریزیها و سیاستهای فرهنگی و اجتماعی توجه ویژه ای به این نسل می شود و دولتها برای بهره برداری صحیح و استفاده مطلوب از نیروها و استعدادها جوانان در امور مختلف سازندگی و اداره کشور، تمام تلاش خود را به کار می گیرند که شور و نشاط و تواناییهای جوانان را، سالم و سازنده برای رفع نیازها و رفاه و آسایش حال و آینده جامعه هدایت کنند.

در مطالعه ای که سازمان ملل متحد تحت عنوان 'وضعیت جهانی جوانان در دهه 1990' انجام داده است این تعریف از جوانان را ارائه داده است: 'جوانی مرحله ای انتقالی از علایق و آسیب پذیری های کودکی به حقوق و وظایف بزرگسالی است.' شاید در تکمیل این تعریف است که بخش اطلاعات ملل متحد و دیگر برنامه ها و ارگان های این سازمان گروه سنی 15 تا 24 سال را به عنوان رده سنی جوان پذیرفتند.

بر اساس تعالیم و مقررات شرعی در فقه اسلامی نیز هنگامی که فرد به سن بلوغ می رسد و دوران کودکی را پشت سر می گذارد از یک سری حقوق و تکالیف برخوردار خواهد شد این حقوق در خصوص فقهی و دینی تصریح شده است. بنا بر این، بر اساس رویکرد مذهبی جوان به کسی گفته می شود که دوران خردسالی را پشت سر گذاشته و با بلوغ جسمانی از یک سری حقوق فطری و شرعی برخوردار شده و متقابلاً دارای یک سری از تکالیف شرعی در مقابل خود، جامعه، و خداوند می شود اما در مورد اینکه مدت این دوره چقدر است نیز قول واحدی وجود ندارد.

در تعریفی دیگر اگر جغرافیای زیستگاهی را در کنار ذهنیت جوامع در نظر بگیریم، می توان دریافت که تمامی ملتها جوانی را مترادف قدرت جسمانی شهامت و قدرت در نبرد و جوان را برتر از کودک ضعیف یا پیر ناتوان می دانند که همه اینها در رویکرد زیست شناختی و فیزیولوژیک قابل تبیین است این رویکرد یکی از شایعترین رویکردهای موجود است که گذشته از اعتبار در نزد متخصصان حوزه های زیست شناختی و فیزیولوژی در نزد عامه مردم نیز رواج دارد زیرا ویژگی های جسمانی و ظواهر و نشانه های مربوط به بلوغ جسمی و جنسی افراد نسبت به ویژگیهای روانی، اجتماعی و فکری آنها از نمود و وضوح بسیار بیشتری برخوردار است.

جوان اینها همه هست و اینها همه نیست. بیایید به ظرفیت های تعریف از جوان، منظر روانشناسی را بیافزاییم. این دیدگاه به ویژگیها و مشخصه های روانی افراد نظر دارد و از همین رو 'جوان' دوره ای از زندگی محسوب می شود و جوان شخصی است که دوران کودکی را پشت سر گذاشته و با احساسات، عواطف، امیال، آرزوها، خواسته ها و نیازهای روحی جدید و متفاوتی وارد اجتماع می شود.

در روان شناسی بر اساس وضعیت جسمی، روانی و اجتماعی دوره های مختلف تحول از جمله دوره جوانی تعیین می گردد و معیارهایی نظیر تشکیل ساختار هوشی و تکمیل تحول هوش انتزاعی در ?? سالگی، ارتقا سطح مهارت های اجتماعی، شفاف تر شدن صفات شخصیتی، ادامه رشد ظرفیت های ذهنی تا ?? سالگی و ... مبنای دوره جوانی محسوب می شود.

همه آنچه گفتیم در یک جمع بندی اولیه به این می رسد که تعیین دامنه سنی دقیق برای

'جوان' با توجه به شرایط فرهنگی، اجتماعی کشورها متغیر است و هم چنین درباره این دامنه، هم بین روان شناسان و هم در بین دستگاه های مسوول در کشورهای مختلف، دیدگاه های متفاوتی وجود دارد.

به طور کل برخی از روان شناسان سن 18 تا 30 سالگی را سن جوانی می دانند، هر چند امروزه و در آخرین تعاریف کشورهای مدرن، 35 سالگی مرز جوانی و میانسالی شناخته می شود.

در کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از جوان و جوانی در نزد برنامه ریزان امور جوانان وجود دارد به طوری که جوانان را در گروه های سنی تقریباً متفاوت قرار می دهند. برای نمونه، جوانان در اتریش در گروه سنی 15 تا 25 سال، در مالزی گروه سنی زیر 40 سال، و در

تایلند گروه سنی صفر تا 30 سال تعریف شده‌اند و در ایران، شورای عالی جوانان سن 15 تا 29 سال را رسماً به عنوان سن جوانی تعیین کرده است.
با تمام این تعاریف و جمع بندی ها ، هم چنان می توان گفت، شرایط 'زیست' - 'تاریخی' ما و 'تصور خود از خود' در رده بندی جوانی بسیار مهم است.